

نمایشگاه ها، مراکز پرجاذبه دنیای مدرن

نمایشگاه ها و گردشگری

به تدریج که نمایشگاه ها بزرگ تر و مدرن تر شدند، مسئولین و اداره کنندگان آن ها متوجه شدند که این مراکز تجاری می توانند به عنوان نیروی مهم در جذب جهانگردان مورد استفاده قرار گیرند. در حقیقت با تاسیس و راه اندازی آن ها می توان با یک تیر، دو نشان زد. هم باعث رونق تجارت شد و هم با جذب خریداران و تماشاچیان این نمایشگاه به جذب جهانگردان بیشتر پرداخت. به همین دلیل از آن به بعد این نمایشگاه ها علاوه بر اهداف طبیعی خود، اهداف ثانویه ای نظیر جذب جهانگرد نیز پیدا کردند. این روند جدید باعث شد تا نمایشگاه ها از فضای سرد و تکراری صرفا خرید و فروش بیرون آمده و با استفاده و بهره گیری از هنرهای متعدد در درون خود باعث ظهور تنوع بیشتر و جذب مشتریان و جهانگردان می شدند.

مهم ترین نمایشگاه های دنیا

در سرآغاز نیمه اول قرن نوزدهم، سه نوع نمایشگاه در جهان فعال شده بودند. ۱- نمایشگاه های عرضه کننده تکنولوژی و محصولات صنعتی؛ اینان به صورت جمعی یا تخصصی برگزار می شدند. از نمونه های جالب و اولیه این نمایشگاه ها می توان به نمایشگاه چرم اشاره کرد که برای اولین بار در سال ۱۸۷۷ در برلین افتتاح شد. نمایشگاه دیگری به نام نمایشگاه چاپ در سال ۱۹۰۰ در نیویورک راه اندازی شد. از نمایشگاه های عرضه کننده تمامی مصنوعات صنعتی یک حوزه ملی می توان به نمایشگاه تولیدات بریتانیای کبیر که در سال ۱۹۲۴ در ویمبلی انگلستان برگزار شد اشاره کرد. نمایشگاه دکوراسیون مدرن برای اولین بار در پاریس در سال ۱۹۲۵ و به دنبال آن نمایشگاه وسایل خانه نیز برای اولین بار در پاریس سال ۱۹۴۷ افتتاح گردید.

۲- نمایشگاه های همرا با مراسم ویژه تاریخی: دومین گروه نمایشگاه ها، نمایشگاه های عمومی بودند. این نوع از نمایشگاه ها معمولا همراه با آئین ها مراسم جشن های ویژه برگزار می شوند و به همین دلیل معمولا به بهانه ای تاریخی افتتاح می شوند. اولین آن ها در شهر نشویل ایالات تنسی آمریکا در سال ۱۸۹۷ برگزار شد. این نمایشگاه که Trans Mississippi Exposition نام داشت سرآغاز نمایشگاه هایی مشابه شد که در دیگر ایالات آمریکا نظیر: «اوماها»ی- «فیرانسکا» در سال ۱۸۹۸، «پرتلند» «اورگان» در سال ۱۹۰۵، «تورفلاک» «ویرجینیا» در سال ۱۹۰۷ و «کلیولند» «اوهاو» در سال ۱۹۳۶ افتتاح گردید.

نمایشگاه بزرگ سال ۱۸۵۱ انگلستان که «قصر کریستال» با بنایی عظیم به بهانه آن ساخته شد یکی از اولین نمایشگاه های بزرگ جهان از این نسخه نمایشگاه ها بود. کاخ کریستال که در مرکز این نمایشگاه در هاید پارک لندن قرار داشت، توانست آخرین دستاوردهای معماری کار با آهن و شیشه را عرضه کند فضایی مسقف و بسیار بزرگ که کاخ کریستال عرضه کرده بود می توانست تمامی شرکت کنندگان در نمایشگاه را در خود جای دهد. این نمایشگاه نشان داد که می توان علاوه بر کالاها و مصنوعات، آخرین دستاوردهای معماری و مهندس مسوول را نیز به نمایش گذارد.

۳- نمایشگاه های جامع و همگانی: این نمایشگاه ها معمولا عمومی و جهانی اند. در زمان برگزاری آن ها طیف وسیعی از کالاها و مصنوعات تولید شده در جهان، عرضه می کردند و به صورتی آرایش پیدا می کنند که برای عموم مردم جالب و جذاب باشند. تاسیس کنندگان اصلی و تامین کننده منابع مالی این نمایشگاه ها عموما دولت ها و حکومت های کشور محل برگزاری آن ها می باشند.

مقدمه و تعاریف

نمایشگاه ها را مراکزی موقت برای عرضه محصولات و کلیه آثاری که در حوزه های ملی و منطقه ای تولید می شوند تعریف می کنند. آن ها نقطه تلاقی ارتباطات و مبادلات برای مقاصد مختلف و به ویژه تجاری اند. بیشتر نمایشگاه ها جنبه تجاری دارند. از آن ها به عنوان محلی برای کسب اطلاعات و بازدید از آخرین دست آوردهای رشته های مختلف صنعتی و هنری استفاده می شود. برخی از نمایشگاه ها به صورت دائمی در پیوندهای زمانی خاص برگزار می شوند و برخی دیگر بنا به ضرورتی خاص در مقطع زمانی ویژه تاسیس می شوند. به علاوه نمایشگاه ها را بسته به این که در چه محدودهایی فعال باشند، می توان به سه گروه، منطقه ای، ملی و جهانی تقسیم بندی کرد. ضمن آن که نسبت به نوع محصول و خدماتی که عرضه می کنند می توان آن ها را به نمایشگاه های عمومی و تخصصی تقسیم بندی کرد.

پیشینه و تاریخچه نمایشگاه

از همان زمان که تجارت پدید آمد، سر و کله بازارهای خاص برای عرضه کالاها مختلف به عنوان بازارهای مکاره به ویژه در اروپا پیدا شد. از این زمان به بعد بود که بر عامل رقابت عامل دومی چون همکاری نیز اضافه گردید، به طوری که رقابتی عرضه تولید و تجارت بر آن شدند تا به صورت مشترک نمایشگاه هایی را برپا و آثار و کالاهای خود را از طریق آن ها عرضه کنند. به تدریج که این بازارهای مقطعی بیشتر شدند. موضوعات جدیدی وارد فعالیت های آنان گردید، به طوری که مقاصد نظیر تبلیغات، ارتباطات و اخذ اطلاعات نیز به این مجموعه اضافه شد. هم چنین مقاصد جدیدی باعث شدند نوعی مدیریت و نهاد جدید به نام مدیریت و اصول اداره نمایشگاه های امروزی پای گیرد.

انقلاب صنعتی به ویژه در تنوع و کاربرد بازارهای مکاره و تبدیل آن ها به نمایشگاه های مدرن، نقشی بسیار مهم داشت، چرا که با ظهور سرمایه داری صنعتی، نیروی رقابت توانست موجب تنوع کیفی و افزونی کمی تولیدات بسیار شده و ضرورت جدیدی پدید آورد. ضرورتی به نام رابطه گسترده و چند وجهی با مشتریان. برای نمونه می توان به فاصله سال های ۱۷۵۶-۱۷۵۷ توجه کرد. در این سال ها انجمن هنر انگلستان، نمایشگاهی برای عرضه کلیه کالاها انگلیسی ترتیب داد که هدفش معرفی و اهدای جوایز به بهترین تولیدات و تولیدکنندگان بود. در سال ۱۷۹۸ نمایشگاهی بزرگ که در بردارنده تمامی مصنوعات کشور فرانسه بود، در پاریس افتتاح و راه اندازی شد. این نمایشگاه آن قدر مورد استقبال قرار گرفت که بار هم در سال دیگر در همان زمان مجددا برگزار گردید. این نمایشگاه همان نمایشگاهی است که سومین دوره اش در سال ۱۸۰۲ توسط ناپلئون افتتاح گردید.

در ایالات متحده نیز در سال ۱۸۲۴ با همت انیستیتو فرانکلین در فیلادلفیا، اولین نمایشگاه مهم مدرن این کشور افتتاح شد. هدف این نمایشگاه ارائه آخرین دستاوردهای دانش و تکنولوژی آمریکا در تواتری سالیانه بود. در ادامه این اقدامات، در سال ۱۸۲۸ انیستیتو صنعت آمریکا واقع در نیویورک نیز مسوولیت برگزاری مرتب نمایشگاه هائی سالیانه را با هدف عرضه محصولات و ماشین آلات فن آوران صنعت به عهده گرفت.

در سال ۱۸۶۲ اولین نمایشگاه بزرگ جهانی در لندن با ۲,۳ میلیون دلار هزینه و ۲۹۰۰۰ شرکت کننده برگزار شد. جمعا ۶ میلیون نفر از این نمایشگاه بازدید کردند. که این خود حکایت در ظرافت بسیار بالای این شهر در آن زمان برای جذب جهانگردانی دارد که تنها گروهی از آن ها به شکلی با صنعت و تجارت درگیر بودند. این به معنی آن است که معمولا بسیاری از جهانگردان نیز مشتاق بازدید از این نمایشگاه ها و آشنایی با آخرین دستاوردهای صنعتی و هنری می باشند. به همین دلیل است که علاوه بر جشن ها و مراسم دیگر که مورد توجه جهانگردان می باشند، این نمایشگاه ها توانسته اند به عنوان یکی از نیروهای مهم در جذب جهانگرد به شمار آیند. به ویژه آنکه آن ها بر این گمان اند که می توانند برخی از نیازهای خود را با قیمت ارزانتر از این نمایشگاه ها به دست آورند.

در سال ۱۸۶۷ دولت فرانسه همراه با شهرداری پاریس با هزینه ای معادل ۶ میلیون دلار نمایشگاه جهانی دیگری را در پاریس راه اندازی می کردند. در این نمایشگاه که در کنار رود سن ساخته شد جمعا ۴۳ هزار شرکت کننده تولیدات خود را به ۶/۸ میلیون نفر بازدید کننده عرضه کردند.

در سال ۱۸۷۳ بزرگترین نمایشگاه جهانی تا آن روز جهان در شهر وین افتتاح شد که ۱۱ میلیون دلار برای ساخت آن هزینه گردید. در این نمایشگاه که در پارکی ویژه برگزار شد جمعا ۲۶۰۰۰ شرکت کننده و ۶,۵ میلیون نفر بازدید کننده داشت. اگر سری به وین بزنید می توانید چرخ و فلک بزرگی را که بازمانده این نمایشگاه است را مورد استفاده قرار دهید

در سال ۱۸۷۸ نمایشگاه جهانی دیگری با هزینه ۶ میلیون دلار، تعداد ۵۳ هزار شرکت کننده و ۱۶ میلیون بازدید کننده در وین برگزار شد. ملاحظه می فرمایید که تعداد بازدید کنندگان از ۶ میلیون نفر به ۱۶ میلیون نفر افزایش پیدا کرد و این خود نشان از آن دارد که این نمایشگاه ها در آن زمان آنقدر جاذبه داشتند که میزان سرمایه گذاری برای تاسیس آن ها را توجیه پذیر نماید.

اولین نمایشگاه بزرگ بین المللی از این نوع، همان نمایشگاهی بود که در سال ۱۸۵۱ در لندن افتتاح شد. مدیریت این نمایشگاه را «پرنس آلبرت» همسر ملکه ویکتوریا به عهده داشت. ساختمان مشهور «کریستال پالاس» که در زمان خود به عنوان یکی از آخرین دستاوردهای معماری و تکنولوژی مدرن جهان آن روز محسوب می شد، در حقیقت برای برگزاری این نمایشگاه ساخته شد. ساخت این بنا که به ویژه از آهن و شیشه ساخته شده بود جمعا ۱,۵ میلیون دلار هزینه در بر داشت. نمایشگاه آن قدر موفقیت آمیز بود که بلافاصله بعد از آن نمایشگاه های مشابهی در دوبلین، نیویورک و پاریس در فاصله سال های ۱۸۵۳ تا ۱۸۵۵ برگزار گردید.

نمایشگاه پاریس را باید یکی از نمایشگاه های مهم قرن نوزدهم در کنار «کریستال پالاس» قرار داد. نمایشگاهی که با عرضه بنای برج ایفل که بعدها به نماد شهر پاریس و حتی فرانسه تبدیل شد، برج ایفل مجموعه ای از دقت و ظرافت و تکنولوژی های ساخت زمانه خود را عرضه می کرد. برای ساخت و آماده سازی این نمایشگاه جمعا ۵ میلیون دلار هزینه شد و ۲۱ هزار شرکت کننده از سراسر جهان در آن شرکت کردند.

برج ایفل

برج مشهور ایفل توسط مهندس گوستاوا ایفل طراحی و ساخت آن تا سال ۱۸۸۹ به پایان رسید. این برج برای نمایشگاه پاریس که در همین سال برگزار گردید آماده شد. مهندس ایفل برج خود را به صورتی طراحی کرده بود که بتواند کمترین نیروی باد را به خود انتقال دهد و در نتیجه از پایداری بیشتر برخوردار باشد. در ساخت این برج ۶۳۰۰ تن آهن خاص بکار رفته است. جنس آهن آن از نوعی آهن ویژه انتخاب شده بود که در زمان خود برای ساخت این برج تولید شده بود.

مگاه علوم و فناوری اطلاعات فریبگی

نمایشگاه‌ها و جاذبه‌های معماری

نمایشگاه‌ها یکی از مناطق عرضه مهم طرح‌های جدید معماری اند و توانسته‌اند از این منظر بازدید کنندگان بسیاری را به خود جلب کنند. این روند از سال ۱۸۵۱ شروع شد. از این به بعد با بناهایی روبه‌رو می‌شویم که برخی از آن‌ها به صورت نماد یک شهر یا یک کشور درآمده‌اند. اولین نمونه مهم آن در نمایشگاه شیکاگو ۱۸۹۳ ظاهر شد. با این حال مشهورترین و پیشتازترین نمایشگاه در زمینه عرضه بنای ویژه نمایشگاه لندن سال ۱۸۵۱ بود (دوره ویکتوریا) طراحی بنای ویژه این نمایشگاه توسط «سرژوزف پاکستون» به پایان رسید. کریستال پالاس که تماماً از آهن شیشه و چوب ساخته شده بود بزرگترین گلخانه دنیا شناخته شده است. این بنا در سال ۱۹۳۶ آتش گرفت و از بین رفت. برای ربع قرن بعدی در بسیاری از بناهای ساخته شده برای نمایشگاه‌ها به مانند کریستال پالاس از مصالح خاص و ویژه نظیر آهن و شیشه بهره می‌بردند. از جمله می‌توان به بنای نمایشگاه وین در سال ۱۸۷۳ و هم چنین در نمایشگاه پاریس سال ۱۸۸۹ که بنای برج معروف ایفل ساخته شد، اشاره کرد. این برج توسط یک مهندس و طراح به نام «الکساندر گوستاو ایفل» ساخته شد و به صورت نماد بسیار مشهور شهر پاریس و کشور فرانسه درآمد.

در قرن بیستم با معماری‌های ویژه‌ای در نمایشگاه‌ها روبه‌رو می‌شویم که فرصت کافی برای توضیح همگی آن‌ها نیست یکی از مشهورترین آن‌ها بنای کاملاً کروی غرفه آمریکا در نمایشگاه اکسپو ۶۷ مونترال بود. که از دور شبه چشم یک حشره به نظر می‌آمد. این بنا تا مدت‌ها جاذبه بسیار داشت و بسیاری از جهانگردان برای دیدن آن راهی مونترال می‌شدند.

در سال ۱۸۸۹ نمایشگاه جهانی دیگری در پاریس به مناسبت سالگرد انقلاب کبیر فرانسه برگزار شد که مبلغ ۹ میلیون دلار هزینه در برداشت. ۶۲ هزار شرکت کننده و ۳۲ میلیون بازدید کننده داشت.

به عنوان چهارصدمین سال کشف آمریکا توسط کریستف کلمب در سال ۱۸۹۳ نمایشگاهی بین‌المللی در شهر شیکاگو افتتاح شد. میزان هزینه آن ۳۱ میلیون دلار، تعداد شرکت کننده ۶۵ هزار نهاد و شرکت از سراسر جهان و تعداد بازدید کننده آن نزدیک به ۲۷٫۵ میلیون نفر برآورد.

پنجمین نمایشگاه بزرگ پاریس در آغاز قرن بیستم (سال ۱۹۰۰) افتتاح شد و به موازات آن پل اسکندرسوم ساخته شد این نمایشگاه با ۴۰ میلیون دلار هزینه، جذب ۸۰ هزار شرکت کننده و در حدود ۲۴ میلیون نفر از آن بازدید کردند.

مهم‌ترین نمایشگاه‌های قرن بیستم

نمایشگاه‌های قرن بیستم، به ویژه آن‌ها که در مجموعه نمایشگاه‌های جهانی طبقه بندی می‌شوند، به محلی برای نشان دادن آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژی و محل تلاقی میان دانشمندان، تولیدکنندگان و مصرف کنندگان بدل شدند ضمن آنکه نشان دهنده آخرین تحولات فرهنگی در جهان توسعه یافته نیز بودند. بازدید کنندگان میلیونی، این نمایشگاه‌ها را تبدیل به نیروی مهم برای جذب گردشگران از سراسر جهان کردند. با افتتاح کمیته بین‌المللی نمایشگاه‌ها در سال ۱۹۲۳، برگزاری نمایشگاه‌ها در جهان دارای نظم و سیاق و برنامه شدند و بدین ترتیب از تداخل همزمان آن‌ها جلوگیری گردید، ضمن آنکه بازارهای این نمایشگاه‌ها دارای روش‌های منضبط تری گردیدند. به ویژه آن‌ها که رقابت میان کشورها برای برگزاری بهتر و پرجاذبه‌تر باعث توسعه بیشتر این نمایشگاه‌ها می‌گردید و بر جاذبه آن‌ها می‌افزود.

مهم‌ترین نمایشگاه‌های قرن بیستم را در جدول زیر آورده ایم:

ردیف	نام نمایشگاه	سال برگزاری	میزان سرمایه‌گذاری (میلیون دلار)	تعداد شرکت کننده (هزار نفر)	تعداد بازدید کننده (میلیون نفر)	ملاحظات
۱	نمایشگاه فروش سنت لویکسن	۱۹۰۴	۲۰	-	۲۰	۲۵ میلیون دلار سود
۲	نمایشگاه پاناما پاسنیک	۱۹۱۵	۵۰	۳۰	۱۳	ساخت برج جواهرات
۳	نمایشگاه فیلادلفیا	۱۹۲۶	۲۶	-	۶	به مناسبت ۱۵۰ سال استقلال آمریکا
۴	نمایشگاه شیکاگو	۱۹۳۳-۳۴	-	-	-	دکوراسیون تحولات صنعتی
۵	نمایشگاه پاریس	۱۹۳۷	۵۰	-	۳۳	
۶	نمایشگاه نیویورک	۱۹۳۹-۴۰	۵۵	-	۵۷	دنیای فردا-آتومیم
۷	نمایشگاه بروکسل	۱۹۵۸	-	۴۸	۴۲	تلفیق هنر و فن
۸	نمایشگاه قرن بیست و یک سیاتل آمریکا	۱۹۶۲	-	۴۸ کشور شرکت کننده	۹٫۵	فضا- زندگی و دانش
۹	نمایشگاه نیویورک	۱۹۶۴-۶۵	یک میلیارد دلار	۶۲ کشور	۵۱٫۵	میلح و فهم
۱۰	اکسپو ۶۷ مونترالی	۱۹۶۷	-	۷۰ کشور	۵۰	انسان و دنیایش
۱۱	اکسپو ۷۰ اوژکا	۱۹۷۰	-	۷۰ کشور	۶۴	توسعه و هماهنگی زندگی بشر
۱۲	اکسپو ۷۴ واشنگتن	۱۳۷۴				محیط زیست و فضای باز انسان
۱۳	اکسپو ۸۲ تنسی	۱۹۸۲				
۱۴	اکسپو ۸۴ نیواورئان	۱۹۸۴				
۱۵	اکسپو ۸۶ ونگور	۱۹۸۶				
۱۶	اکسپو ۹۲ اسپانیا سیویل	۱۹۹۲				

